



Preventiva Hembesök till Seniorer

Samverkan mellan kommuner, Region Skåne samt Högskolan Kristianstad

I Nordöstra Skåne drivs sedan 2015 ett samverkansprogram som syftar till att utveckla en gemensam modell för förebyggande (preventiva) hembesök till äldre personer (seniorer). Programmet går under namnet "Pre-H". Hörnpelarna för preventiva hembesök som helhet utgörs av samhällsplanering, information, stärkande av egenmakt (hälsopromotion) och förebyggande av ohälsa (sjukdomsprevention).

Målsättningen med preventiva hembesök är att ge individuellt anpassade rekommendationer och förslag för att främja hälsa, välbefinnande och oberoende genom att stärka seniorers egenmakt.

Syftet med Pre-H programmet är att utveckla en gemensam modell för preventiva hembesök genom utveckling av bl.a. hembesökstjänsten, organisationen för hembesöken och ett digitalt stöd (digitalt bedömnings-, rådgivnings- och beslutsstöd) för genomförandet av besöken. Vidare är syftet att följa och utvärdera införandet av modellen.

Evidens: Preventiva hembesök till seniorer som bor hemma och ej har vård-/omsorgsinsatser i hemmet, har varit framgångsrika genom att ge ökad trygghet till äldre, främja hälsa, minska vårdbehov och minska vård- och omsorgskostnader. För att uppnå sådana resultat krävs dock att dessa besök är väl strukturerade och att uppföljningar görs. Möjligheten för senioren att agera påverkas av tillgängliga resurser på individ- och samhällsnivå.

Preventiva hembesök i Nordöstra Skåne (NS): Kommuner i NS och Region Skåne framförde 2014 ett gemensamt intresse för att genom Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan, vid Högskolan Kristianstad, utveckla en gemensam modell för preventiva hembesök. Vid den tiden drevs hembesök i fem av de sex kommunerna. Varje kommun hade sin modell och sitt fokus, även om en hel del också var likartat. De grundläggande förutsättningarna för att tillsammans utveckla, implementera och utvärdera en gemensam modell för preventiva hembesök är optimala i NS. Även folkhälsomyndigheten lyfter fram behovet av en nationell vägledning för hur besöken bör genomföras och uppmuntrar initiativ för "optimering och harmonisering". För att ta fram modellen arbetar vi inom Pre-H med integration av vetenskapliga fakta, praktisk expertis och erfarenhet. Införandet av modellen kommer att utvärderas, modellen vidareutvecklas samt resultat av besöken följas upp.

Modellen: Hembesöket innebär att seniorer brevlades erbjuds tid för ett hembesök. Besöket inbegriper t.ex. säkerhet i hemmet, allmän hälsa, psykosocial hälsa, fysisk hälsa, nutrition, kognitiv förmåga, socioekonomisk situation, funktionsförmåga/aktivitet samt

boendesituation. Besöket tar 60-90 minuter och följs upp cirka ett år senare. Målgruppen är hemmaboende seniorer som är 77 år (eftersom internationell forskning rekommenderar att de riktas till de som är 75 år men då vi i Sverige har något högre medellivslängd)(Tabell). För personer med funktionsnedsättningar eller som har annan härkomst kan besöket behöva tidigareläggas. Besöken genomförs vanligen av distriktssköterska men även andra professioner kan vara aktuella. Besökarens personliga lämplighet är mycket viktig liksom lokal kännedom och nätverk.

Tabell. Befolkningsmängd, antal (andel) 65 år och äldre samt antal (andel) personer som är 77 år (www.statistikdatabasen.scb.se/), år 2016.

Kommun (kod enligt SCB)	Kristianstad (1290)	Hässleholm (1293)	Hörby (1266)	Östra Göinge (1256)	Osby (1273)	Bromölla (1272)	Perstorp (1275)
Befolkning	82969	51385	15261	14207	13086	12572	7210
65+ år, n (%)	17896 (22)	11988 (23)	3413 (22)	3232 (23)	3262 (25)	3020 (24)	1597 (22)
77 år, n (%)	649 (8)	432 (8)	115 (8)	118 (8)	118 (9)	119 (9)	65 (9)

För långsiktig kontinuitet och finansiell hållbarhet krävs:

- Lokal förankring
- Politisk förankring
- Samverkan mellan huvudmän
- Kompetensutveckling för besökare
- En teknisk lösning som skapar underlag för framtida beslut på individ-, grupp- och samhällsnivå

Förväntat resultat: En väl definierad modell för hembesök, framtagna i samverkan, som utvärderas ur olika perspektiv har potentialen att vara av betydelse för att förebygga funktionsnedsättningar, bibehålla oberoende och hälsa samt minska individens och samhällets kostnader för vård och omsorg.

Kristianstad, 2017-04-19

För styrgruppen för Pre-H programmet:

Albert Westergren, Projektledare för Pre-H, Professor, Högskolan Kristianstad (HKR)

Pia Petersson, Biträdande projektledare för Pre-H, Lektor, HKR

Johan Müller Aspegren, Delprojektledare för "digitalt stöd", Innovationsrådgivare, HKR

Anna-Karin Edberg, Forskningschef Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan, Professor, HKR



Kristianstads
kommun



OSBY
KOMMUN



PERSTORPS
KOMMUN



Högskolan
Kristianstad



Hässleholms
kommun



HÖRBY
KOMMUN



Östra Göinge
kommun



Bromölla kommun



Hälsa
i samverkan